

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 20240912123290

Aan	: Raad van Geertruidenberg
Raadsvergadering	: 13 maart 2025
Agendanummer	:
Onderwerp	: Kaderstellende notitie subsidiebeleid
Portefeuillehouder	: M.P.C. Hofkens

Voorstel

1. De Kaderstellende notitie subsidiebeleid vast te stellen;
2. De burgerparticipatienota opgenomen in hoofdstuk 5 van de Kaderstellende notitie subsidiebeleid vast te stellen.

Samenvatting

Het Subsidieprogramma Sociaal Domein loopt af op 1 januari 2025. De gemeente heeft zich voorgenomen programmatisch te werken en wil zich richten op het behalen van maatschappelijke effecten die gekoppeld zijn aan beleidsdoelen. Dit wil de gemeente ook toepassen in het nieuwe subsidiebeleid. Om tot dit beleid te komen zijn er verschillende kaders van belang. Deze kaders komen naar voren in de Kaderstellende notitie die uw gemeenteraad ter vaststelling wordt aangeboden.

Inleiding

Het subsidiebeleid van gemeente Geertruidenberg bestaat momenteel onder andere uit de Gewijzigde Subsidieverordening sociaal domein (2018) en het Subsidieprogramma Sociaal Domein. De verordening en het programma zijn de formele basis voor alle subsidies op de gebieden Maatschappelijke samenhang, ondersteuning en zorg; Jeugdbeleid; Kunst, cultuur en erfgoed; Toerisme en recreatie; Sport; Participatie. Jaarlijks geeft de gemeente hier circa € 2,5 miljoen aan uit. Op 1 januari 2025 loopt het programma af. Tot 2026 worden de huidige subsidies verlengd, waarna nieuw beleid moet worden geïmplementeerd. Uit evaluaties blijkt dat het huidige subsidiebeleid beter moet aansluiten op het vastgestelde beleidskader Sociaal Domein en de maatschappelijke vraagstukken, met name Mens en Zorg en Leefbaarheid. Daarnaast geeft de gemeente ook subsidies voor andere gebieden, welke niet altijd even inzichtelijk zijn en waar niet altijd duidelijke kaders voor zijn geschapen. De gedachte is om deze subsidies in kaart te brengen en hier een gezamenlijk beleid voor te creëren. Er is nu dan ook veel ruimte voor uitzondering en ad hoc subsidieverstreking door het ontbreken van een Algemene subsidieverordening (ASV). Het doel is om vanaf 2026 de subsidieverstreking in de gemeente Geertruidenberg anders in te richten en te gaan werken met een nieuw vastgesteld subsidiebeleid. Dit subsidiebeleid zal bestaan uit tenminste een ASV en verschillende nadere regels die de huidige zullen vervangen. De gestelde kaders uit bijgevoegde notitie hebben het doel om te komen tot een uniforme en transparante werkwijze bij de subsidieverstreking in de gemeente waarmee beter gestuurd kan worden op strategische doelstellingen en maatschappelijke effecten.

Wat zijn subsidies?

Subsidie is een belangrijk beleidsinstrument om initiatieven in de samenleving te stimuleren en/of mogelijk te maken door de verstrekking van financiële middelen. Subsidies dragen daarmee bij aan veel strategische doelstellingen en effecten in verschillende opgaven. In de meeste gemeenten wordt er gewerkt met een ASV en daarbij behorende nadere regels. Het subsidiebeleid geeft de kaders voor de wijze waarop subsidie wordt verstrekt. Deze kaders zorgen voor een rechtmatige, doelmatige en transparante besteding van middelen die aansluit bij het maatschappelijke speelveld. Tevens dient het als een toetsingskader waarmee subsidieregelingen periodiek geëvalueerd kunnen worden.

Kaderstellende notitie subsidiebeleid

Er is een duidelijke koppeling tussen het subsidiebeleid en de gestelde maatschappelijke doelen nodig. Het uitgangspunt is dat subsidieaanvragen niet enkel voldoen aan administratieve eisen, maar dat ze ook concrete bijdragen leveren aan maatschappelijke doelstellingen van de gemeente. De Kaderstellende notitie geeft de kaders die nodig zijn voor een goed, modern subsidiebeleid. Deze kaders leggen vervolgens de basis voor de nieuwe ASV en de nadere regels. Uw raad wordt gevraagd om in te stemmen met de kaders uit deze notitie.

Naast een uitwerking van de benodigde kaders gaat de notitie in op 'grijze subsidies' (d.w.z.: financiële bijdragen of voordelen die niet als zodanig worden benoemd of transparant worden geadmistreerd), het vastgoed- en evenementenbeleid. Deze moeten beter aansluiten op het nieuwe subsidiebeleid om volledig inzicht te geven aan het gemeentelijke aanbod. Ook wordt het burgerparticipatietraject in hoofdlijnen voorgesteld.

Kaders voor gedegen subsidiebeleid

Uw gemeenteraad zal worden gevraagd in te stemmen met de kaders voor het nieuwe subsidiebeleid van Geertruidenberg. Dat wil zeggen: de kaders die zijn geformuleerd voor een verbeterde subsidieverstrekking. Deze uitgangspunten zijn toepasbaar op zowel grote als kleine subsidieontvangers.

Met de toepassing van deze kaders kan de gemeente een transparante en betrouwbare subsidiepartner zijn en worden de risico's in de subsidieverstrekking tot een minimum beperkt. Een goede verhouding tussen subsidieaanvragers en gemeente is belangrijk voor het beperken van juridische conflicten. Verder zorgt de toepassing van de uitgangspunten voor een betere uitvoerbaarheid, die gebruiksvriendelijk en controleerbaar is. Doelmatigheid, rechtmatigheid en functionaliteit worden de belangrijkste pijlers als er aan de hand van de kaders subsidiebeleid wordt gemaakt. De kaders uit de notitie zijn onder te verdelen in uitvoerende, FERM- en relationele (d.w.z. in relatie tot de subsidieontvanger) kaders.

Effectieve en adequate subsidieverstrekking dient FERM te zijn:

- a. Subsidieverstrekking is Functioneel
- b. Subsidieverstrekking vindt Efficiënt plaats
- c. Subsidieverstrekking is Rechtmatig
- d. Subsidieverstrekking is op maat voor het Maatschappelijk speelveld

Relationele kaders:

1. Vertrouwen en gelijkwaardige behandeling
2. Actueel en duidelijk subsidiebeleid
3. Zorgvuldige, duidelijke en eenduidige communicatie
4. Een eenvoudig, laagdrempelig en toegankelijk aanvraagproces
5. Accounthouders en -gesprekken
6. Categorieën subsidies
7. Een actieve meldingsplicht (en beoordeling)
8. Risico-inventarisatie

Uitvoeringskaders:

1. Duidelijk en up-tot-date beleid met concrete en meetbare doelstellingen wat aansluit bij het coalitieakkoord
2. Duidelijke rollen, taken en verantwoordelijkheden in het ambtelijk apparaat
3. Duidelijke rolverdeling tussen Gemeenteraad en College van B&W
4. Goede formats en checklists
5. Gebruiksvriendelijk beheersysteem
6. Duidelijke procesomschrijving
7. Persoonsonafhankelijke informatieopslag
8. Vierogen-principe
9. Procesverantwoordelijkheid voor subsidievertrekking centraal beleggen binnen de ambtelijke hiërarchie
10. Voldoende kennis over subsidieverstrekking per beschreven rol
11. Subsidieën op basis van activiteiten

Bijdrage aan maatschappelijke opgave / strategische doelstelling / beoogd (maatschappelijk) effect

In 2022 is geconstateerd dat het aflopen van het subsidieprogramma op 1 januari 2025 het geschikte moment is om het subsidiebeleid beter aan te gaan laten sluiten op het beleidskader Sociaal Domein (met name Mens & Zorg en Leefbaarheid). Het bleek dat zowel de huidige subsidieverordening als het subsidieprogramma onvoldoende passend zijn door (te) strakke kaders waardoor subsidies ad hoc en met veel uitzonderingen verstrekt worden.

Om de financiële middelen van de gemeente effectiever, doelgerichter, transparanter en rechtmatiger in te zetten worden kaders gesteld voor het nieuwe subsidiebeleid. Deze kaders vormen de basis voor de nieuwe ASV en de daaruit voortvloeiende nadere regels. Om dit te bereiken wordt participatie ingezet met de maatschappelijke partners die subsidie ontvangen en de verantwoordelijke beleidsmedewerkers zelf. Op die manier wordt het sociale draagvlak vergroot. Het doel is om het instrument subsidies met deze nieuwe kaders, beleid en uiteindelijk vernieuwde regelgeving aan te laten sluiten bij de beoogde maatschappelijke

doelen van de gemeente. Ook kunnen maatschappelijke effecten worden behaald die passen bij de wensen en activiteiten van onze inwoners.

Strategische doelstellingen:

- o Rechtmatige en eenduidige subsidieverstreking door de gemeente met minder uitzonderingen.
- o Koppeling van maatschappelijke doelen en subsidieverstreking voor het behalen van beleidsdoelen.
- o Het subsidiebeleid wordt afgestemd op het evenementen- en vastgoedbeleid voor een duidelijker inzicht in het gemeentelijke aanbod.

Maatschappelijke effecten:

- o Subsidies worden doelmatig, transparant en efficiënt ingezet om gewenste effecten te stimuleren.
- o De subsidieverstreking verloopt transparant en eerlijk voor aanvragers en ontvangers.

Doelstellingen Kaderstellende notitie subsidiebeleid:

- o De kaders zijn omschreven om het opstellen van de nieuwe ASV en nadere regels optimaal te ondersteunen.
- o De kaders zijn ingericht om de koppeling tussen maatschappelijke doelen en subsidieverstreking mogelijk te maken.
- o De werkwijzen en werkprocessen van de gemeente worden ingericht om de kaders uit deze notitie optimaal te ondersteunen voor gedegen subsidieverstreking.

Argumenten

1.1 Door het vaststellen van de kaders voor gedegen subsidiebeleid wordt richting gegeven aan de wijze waarop subsidieverstreking in de gemeente plaatsvindt.

Met gedragen kaders wordt het beleid, de regelgeving (ASV en nadere regels) en de subsidieorganisatie (de interne werkwijze en processen van subsidieverstreking) uniform, eerlijk en transparant. Daarnaast zorgen de kaders voor een effectievere en doelmatigere inzet van financiële middelen om beleidsdoelen te behalen. Gedegen kaders geven houvast en richting voor het opstellen van de ASV, de nadere regels en het intern reorganiseren van de subsidieorganisatie. Het advies over de subsidieorganisatie zal in een later stadium apart worden aangeboden bij het college.

In eerste instantie worden de bestaande subsidieregelingen herschreven zodat deze rechtmatig zijn en aansluiten op de ASV. Er zullen geen directe inhoudelijke en/of financiële aanpassingen worden gedaan, dit zal in een later stadium beoordeeld worden per beleidsthema. Onder het kopje “vervolgstappen subsidiebeleid” worden deze stappen en het advies over de subsidieorganisatie nader toegelicht.

1.2 Kaderstellende notitie: de basis voor een beter subsidiebeleid

De subsidieverstreking wordt bij het navolgen van de uitgangspunten in de Kaderstellende notitie op een eenduidige wijze rechtmatig, waardoor er minder sprake zal zijn van uitzonderingen en de willekeur zal tegengaan. Er is sprake van een betere afwegingskader en afstemming met andere beleidsterreinen zoals evenementen en vastgoed, maar ook met het Beleidskader Sociaal Domein uit 2021.

De ervaring is dat het huidige subsidiebeleid, een subsidieverordening *enkel gericht op het sociaal domein* en een subsidieprogramma, een beperkende werking heeft en niet altijd aansluit op de maatschappelijke doelstellingen waardoor er in de afgelopen jaren via verschillende soorten uitzonderingen/afwijkingen ingespeeld is op allerlei ontwikkelingen. Met de Kaderstellende notitie en de ASV zal hier in mindere mate of zelfs geen sprake van zijn.

1.3 De kaders sluiten aan op bestaande beleidsdocumenten en adviezen

De kaders zijn opgesteld naar aanleiding van bestuurlijke wensen en adviezen om het instrument subsidies te herzien. Met het aflopen van het Subsidieprogramma Sociaal Domein 2018-2024 en de uitkomsten van de evaluatie uit 2023 is dit het juiste moment om nieuw subsidiebeleid te schrijven. Deze Kaderstellende notitie voor het subsidiebeleid is de eerste stap. Hierop volgt een nieuwe ASV en daarna nadere regels per beleidsterrein of -thema. Deze zullen middels een participatietraject met potentiële ontvangers worden vormgegeven. De wensen en uitkomsten uit eerdere beleidsstukken zijn meegenomen in de gestelde kaders.

1.4 Hiermee geeft u uitvoering aan uw kaderstellende rol

Door het vaststellen van de kaders voor het nieuwe subsidiebeleid kan uw raad aan de voorkant de kaders stellen op de basis waarvan de nieuwe ASV wordt opgesteld. De kaders geven richting aan hoe de subsidieverstreking in de gemeente georganiseerd gaat worden, wat we van onze inwoners verwachten en wat zij van de gemeente mogen verwachten.

2.1 Hiermee geven we aan hoe we de inspraakprocedure/burgerparticipatie voor de hierop volgende ASV en nadere regels willen vormgeven

In hoofdstuk 5 van de Kaderstellende notitie wordt de burgerparticipatieprocedure voor de totstandkoming van de nieuwe ASV en nadere regels toegelicht. Ingevolge artikel 4 van de [Verordening Burgerparticipatie Geertruidenberg 2023](#) stelt het bestuursorgaan (in casu: u als raad) bij de start van elke burgerparticipatieprocedure vast op welke manier burgerparticipatie wordt toegepast. Bij de ASV zal er gewerkt worden met een focusgroep van ontvangers die meedenkt over de invulling van een aantal artikelen. Deze ontvangers zijn geselecteerd op diversiteit (grote en kleine aanvragers, mix van beleidsterreinen) en dienen als klankbordgroep zonder formele bevoegdheden. De precieze invullen wordt nader uitgewerkt. Participatie bij de nadere regels zal vormgegeven worden zodra duidelijker is voor welke beleidsthema's nadere regels gewenst zijn. Deze nadere regels zullen vervolgens weer via participatie ofwel in samenspraak met accounthouders en subsidieontvangers opgesteld worden.

Kanttekeningen

1.1 De grijze subsidies, evenementen en vastgoed-onderdelen in de notitie zijn geen onderdeel van het nieuwe subsidiebeleid

De grijze subsidies, evenementen en vastgoed in hoofdstuk 4 zijn geen subsidies onder de Algemene wet bestuursrecht. Echter, ze worden wel meegenomen in de Kaderstellende notitie. Hiervoor is gekozen vanuit de bestuurlijke wens om deze op elkaar af te stemmen zodat inzichtelijker wordt welke stimulerend/ondersteunend aanbod de gemeente heeft. Op die manier is dit aanbod transparanter en eerlijker naar inwoners toe. Tevens kan bij afstemming tussen de verschillende (grijze) subsidiestromen de juiste juridische grondslag en daarmee een geschikte subsidievorm gekozen worden.

1.2 Er is capaciteit vereist voor het schrijven van de subsidieverordening en de nadere regels

Het opstellen van de nieuwe ASV vraagt capaciteit van de ambtelijke organisatie. Als de subsidieverordening klaar is, moeten er ook nadere regels (subsidieregelingen per beleidsonderwerp) opgesteld worden. Dit vraagt ook de nodige ambtelijke beschikbaarheid. Verder vraagt het bijbehorende participatietraject capaciteit. De kaders zorgen ook voor een gedeeltelijke wijziging van de huidige wijze van subsidieverstrekking, welke ook capaciteit kost.

Financiën

Dit raadsvoorstel heeft geen directe financiële consequenties.

Communicatie

Over de Kaderstellende notitie aan sich is geen communicatie naar buiten nodig. Wel zal de Kaderstellende notitie nadat u deze heeft vastgesteld vóór inwerkingtreding bekendgemaakt worden in het elektronisch gemeenteblad (www.officielebekendmakingen.nl) en gepubliceerd worden in de decentrale regelingenbank (www.overheid.nl).

Zodra de notitie is vastgesteld en er gewerkt gaat worden aan het subsidiebeleid zal er een communicatieplan opgesteld moeten worden om het bijhorende participatietraject te ondersteunen. De hoofdboodschap hiervan is dat er nieuw subsidiebeleid komt en dat we de maatschappelijke partners nodig hebben voor de invulling hiervan.

Burgerparticipatie

Voor de totstandkoming van de hierop volgende nieuwe ASV en nadere regels wordt burgerparticipatie toegepast. Dit staat aangekondigd en beschreven in de notitie. De verdere uitwerking van het participatietraject rondom de nadere regels wordt concreet gemaakt na vaststelling van de kaders.

Uitvoering

Nadat uw raad deze kaders heeft vastgesteld zal het proces voor de totstandkoming van de ASV en de nadere regels worden gestart. U krijgt in mei 2025 de ASV ter vaststelling voorgelegd met als doel inwerkingtreding op 1 juni 2025. Op basis van de nieuwe ASV worden nadere regels opgesteld in samenwerking met accounthouders en inwoners. Deze nadere regels zullen in de tweede helft van 2025 aan uw college voor vaststelling worden voorgelegd.

Vervolgstappen subsidiebeleid

De verbeteringsopdracht van het subsidiebeleid in gemeente Geertruidenberg verloopt in fases. Op deze manier wordt er eerst een gedegen basis gelegd voordat de uiteindelijke subsidieregelingen en –organisatie aangepast worden. Hieronder volgen deze onderdelen:

Kaders stellen nieuw subsidiebeleid

De stap die in deze memo besproken wordt betreft de Kaderstellende notitie subsidiebeleid 2025. Deze kaders staan als fundament voor het nieuwe beleid en worden gebruikt tijdens het opstellen van de ASV, de nadere regels en geeft kaders voor het advies over de subsidieorganisatie.

Algemene subsidieverordening (ASV)

De ASV wordt opgesteld op basis van het VNG-format. Vervolgens zullen de bestaande regelingen ingetrokken worden en herschreven worden en zullen er waar nodig nieuwe regelingen geschreven worden. Deze komen allemaal onder de ASV te hangen. Door het ontbreken van een ASV zijn de huidige verordeningen en regelingen niet eenduidig en weinig overzichtelijk. De nieuwe ASV zal er ook voor zorgen dat de verhouding tussen het college en de raad gangbaarder wordt (d.w.z. het college wordt verantwoordelijk voor de uitvoering van het instrument subsidies middels nadere regels).

Nadere regels

Na het vaststellen van de nieuwe ASV zullen de bestaande subsidieregelingen herzien worden. Deze worden getoetst op rechtmatigheid en aangepast zodat ze onder de nieuwe ASV vallen, op activiteiten subsidiëren conform de Awb en de noodzakelijke artikelen bevatten die doelmatigheid vergroten en bestuurlijk/juridisch risico beperken. Deze aanpassingen zullen de budgetten achter de regelingen niet veranderen. In eerste instantie worden de nadere regels met name gericht op het rechtmatiger en effectiever maken van de huidige structuur. De nadere regels worden gebruikt om de beleidsdoelen te bewerkstelligen. Deze beleidsdoelen zullen in eerste instantie niet ver afwijken van hetgeen er nu ligt. Over de jaren heen kan het beleid verder worden aangescherpt en zullen er mogelijk wat grotere veranderingen worden doorgevoerd. Daar gaat echter wel tijd overheen. Door de nieuwe structuur wordt het makkelijker om hierop in te spelen.

Subsidieorganisatie

Het komende half jaar zal ook een advies opgesteld worden over de subsidieorganisatie in Geertruidenberg. Op dit moment is deze belegd bij veel verschillende beleidsmedewerkers en is er weinig inzicht in het totale aanbod/subsidieverstrekking in de gemeente. Accounthouders en budgethouders komen niet altijd overeen en de administratie wordt soms ook weer door andere medewerkers uitgevoerd. Het beheer van de subsidieverlening wordt bijgehouden in verschillende bestanden zonder centraal overzicht en/of sturingsmogelijkheden. Tijdens het opstellen van het advies zullen de interne kaders, zoals benoemd in de kaderstellende notitie, gebruikt worden om concrete adviezen voor te stellen. Dit proces loopt simultaan met het herschrijven van de nadere regels en de ASV.

Bijlagen

1. Kaderstellende notitie subsidiebeleid (incl. burgerparticipatienota)

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Geertruidenberg,
de secretaris a.i.,

de burgemeester,

R. Brekelmans

M. Witte

De raad van de gemeente Geertruidenberg;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Geertruidenberg.

Gelet op:

Besluit:

De raad besluit:

1. De Kaderstellende notitie subsidiebeleid vast te stellen;
2. De burgerparticipatienota opgenomen in hoofdstuk 5 van de Kaderstellende notitie subsidiebeleid vast te stellen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 13 maart 2025,

Geertruidenberg,

de raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

G. Brunsveld

M. Witte